

L'aille é lo poudzet

Seutta l'è la counta d'eun drolo de gadzo euntri l'aille é lo poudzet que, pe l'astegué, lèi di : « Vèyen-nò qui de no dou vauole pi âte pe lo siel ? ». To de suite l'aille baille gnenca fèi a la bagga, mi, a la feun, totchaye deun son orgueuille, asette. « Pouo poudzet », pense l'aille, « comèn a-teu la fèi de gagné ? T'i l'aoujì pi pégno é pi delecà que lo Bonjeu l'a mandà su la téra é mé si la rèina di siel ».

Eun fièn seutta considérachón, l'aille ivre se grouse-z-ale é se lanse pe lo vouiddo : ba é su, ba é su pe lo siel, soutenaye é portaye pe l'er tsâte que la vîprà se sopèn di montagne. Man a man que poyave, le parèi topaye de brenve é de pesse sédavon la plase a l'herba fritse, i clapèi é, pe frenì, a la nèi blantse di llaché. Le mitcho, i fon de la vallaye, l'yan renquemì de pecot gri, perdù deun lo ver di pra é l'ardzèn di torón.

Mi l'aille l'ayè panco prao, volave lèi fêre vére i poudzet... Eun fièn de gran tor, tsertsave d'atre couràn pe poyé todzor pi âte, de couràn todzor pi fret é pi rarefià, defesilo a donté, de couràn a gagné ató le-z-ale lardze iverte pe pa nen pédre gnenca eunna mia.

De su lé, eun véyave maque lo siel pése é lo solèi l'ye pamì qu'eunna lemiye blantse é frèida. L'ye arrevaye a la limite que l'ayè jamì dépassà, gnenca can, dzouvin-a é plen-a de forse é de clleriaouzétà, l'ayè défià lo Bonjeu. Mi si cou son orgueuille lèi demandave de pi é adón, avouì eun déri éfor, l'aille se tappe ver eungn atro couràn rarefià é dzalà comme lo couis é euncò pi su.... Tot a l'entor n'ayè renque lo silanse ; l'aille sentave son queur bouiché pe l'éfor é l'er l'ye tellamente feun que se perdave euntremì le plimme di-z-ale, tenduye pe lo vardé lo pi possibile : jamì l'ye poyave tan âte.

« Qui sa se lo poudzet me vèi euncò de ba lé ? », pensave l'aille totta fière. Mi eun si momàn, eun se verièn, lèi semble-tì pa de sentì eun tchépi ?

L'ye lo poudzet catchà dézò la sin-a ala ioù l'ye restà to si ten. L'ye tellamente pégno que l'aille l'ayè gnenca sentù si cor sensa pès é l'ayè porta-lo tanque su lé.

Aya lo poudzet greumpeillave su la croppa de l'aille totta ébaia.

lo gnalèi

Assessorat de l'Éducation et de la Culture
Assessorato Istruzione e Cultura

Troglodyte mignon : avouì se 10g de pès, lo poudzet l'è lo pi petchoù aoujì d'Oroppa aprì lo roitelet. Solitéro é eundépandà, lo pare difèn son téritouéro avouì forse. Drolamente, can fé fret, tsandze son caratéro é tserse la compagnì di-z-atre pe passé la nite eunsemblo eun s'étsaoudèn le-z-eun contre le-z-atre.

AOSTE

Arrevà i cotsón, euntremì di grouse-z-ale de l'aille, lo poudzet s'avèitche a l'entor, fé un petchoù sâte é lèi di : « N'i gagnà lo gadzo, aya, soplé, porta-mé ba que n'i tan fret ! ».

Dèi si dzor, l'aille l'a oublià son orgueuille é lo poudzet, deutte étó l'aoujì di fret, tsertse de varì son queur dzalà eun partadzèn lo nit avouì d'atre poudzet lo lon di mèis de l'iveur.

lo gnalèi

Tiré de :

Introd – récit oral recueilli et adapté par Daniel Fusinaz
Texte publié en 2010 dans « Aosta Informa », commune de Aoste
Collaborateur de Aoste pour la traduction : **Iris Morandi**
La transcription a été soignée par le Guichet Linguistique
Mise à jour de la graphie : octobre 2013